

Żarskie ślady Georga Philippa TELEMANNNA

1. Zamek Bibersteinów (Alte Schloss)

W latach 1704- 1708 gdy Telemann był kapelmistrzem na dworze Erdmanna II Promnitz nie było jeszcze Pałacu Promnitzów. Stary Zamek Bibersteinów nieco zmieniony przez panujących Promnitzów wraz z podzamczem był siedzibą dworu hrabiego i miejscem koncertów kapeli dworskiej. Ważną rolę odgrywała też Kaplica Zamkowa, która wówczas była odrębnym budynkiem na podzamczu. Hier hat der Dichter seinen Dienst Tutaj swoja posługę dla dworu miał poeta, pastor także Superintendent Erdmann Neumeister.

W pomieszczeniach zamku, bogato dekorowanych sztukateriami i freskami z XVI i XVII w. orkiestra zamkowa, której kapelmistrzem był G. P. Telemann umiała czas hrabiemu von Promnitz i jego gościom.

2. Pałac Promnitzów (Neue Schloss)

W konstrukcji Pałacu Promnitzów wbudowana jest dawna kaplica zamkowa, która niegdyś była samodzielnym budynkiem. Na dworze hrabiego von Promnitz młody Telemann spotkał swoją miłość , dworzankę żony hrabiego- księżnej von Weissenfels Amelię Luisę Eberlin. Tutaj 13.10.1709r. Telemann wziął z nią ślub. Nie ma informacji, ale można się domyślać, że ślubu udzielił Erdmann Neumeister, który był kapelanem dworu.

Pałac Promnitzów wybudowano w latach 1714-1726.

3. Kościół pw. Matki Boskiej Szkaplerznej Żary – Kunice

W kościele tym znajduje się oryginalny ołtarz i ambona z kaplicy zamkowej, przed którym Telemann wziął ślub. Po wybudowaniu Pałacu Promnitzów kaplica została przeniesiona w inne miejsce i wbudowana w bryłę Pałacu. Ambona i ołtarz manierystyczny został sprzedany dla wsi Kunice, gdyż nie pasował do barokowego pałacu. Wieś obecnie jest dzielnicą Żar.

4. Muzeum (dawna Superintendentura) i żarska fara

W czasach Telemanna była to siedziba Superintendenta, którym był Erdmann Neumeister, znany poeta protestancki. W latach późniejszych Telemann i Neumeister tworzyli setki kantat w tempie 1 kantata na tydzień. Neumeister pisał teksty, a Telemann komponował muzykę. Ich przyjaźń rozpoczęła się w Żarach. Z pewnością było to miejsce ich częstych spotkań i rozmyślań nad przyszłością. Drogi przyjaciół wielokrotnie się krzyżowały. Neumeister był też ojcem chrzestnym córki Telemanna i Amelii Eberlin co

odnotowano w księgach kościelnych w Eisenach, dokąd Telemann wyjechał z Żar. Podczas pobytu w Żarach Neumeister dawał także posługę w pobliskiej farze. Można przypuszczać, że orkiestra Telemanna dawała tutaj koncerty. Telemann był multiinstrumentalistą i grał także na organach. W Farze były wówczas organy Georga Caspara brata słynnego Eugenia Caspariniego (pierwotnie nazywał Johann Caspar). Rodzina Casparów miała swoją organowy przyozdobiony był wirującym słońcem, a na zakończeniach promieni słonecznych umocowane były dzwoneczki.

Być może fascynacja słońcem również przeniosła się rodzinie do tzw. organów słonecznych zbudowanych przez Caspariniego w kościele pw. św. Piotra w Górlitz.

Neumeister przestał być superintendentem żarskim w 1715r. i wyjechał z Żar do Hamburga. Tutaj znowu spotkał się z Telemannem i wspólnie tworzyli.

5. Ławka Telemanna

Stoi na rynku żarskim i przedstawia grającego G.P. Telemanna. Nie ma portretu Telemanna z lat młodości. Na starych obrazach jest namalowany mistrz mający już średni wiek. Wizja postaci młodego Telemanna została wykonana przez artystę zakopiańskiego Marka Szalę. Telemann przybył do Żar mając 24 lata. Rzeźba z ławeczki nawiązuje do rysów mistrza ze starych sztychów. Charakterystyczny dla okresu baroku jest także uchwyt skrzypiec przez mistrza. O pierścieniu z palca dłoni trzymającej smyczek jest ciekawa legenda.

Na rynku jest także tablica przypominająca pobyt Telemanna w Żarach.

6. Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. G.P. Telemanna

Przed szkołą stoi tablica z płaskorzeźbą Telemanna, nutami Koncertu Polskiego zawierającego polską muzykę ludową oraz informacją o nazwie szkoły. Podczas pobytu w Żarach Telemann wraz z hrabią Promnitz podróżował po Polsce. Był w Pszczynie (druga siedziba

Erdmanna II) kilka miesięcy, w Krakowie, na Morawach. Podczas tych podróży zapoznał się z polską muzyką ludową i przeniósł ją do swojej twórczości. Muzyka ludowa Łużyczan z okolic Żar, instrumenty, szczególnie dudy są bardzo spokrewnione z muzyką regionu Żywca i Pszczyny.

Szkoła Muzyczna przy wsparciu miasta oraz Ministerstwa Kultury organizuje Festiwal Telemannowski. Impreza jest 3 lub 1 dniowa w **1 weekend grudnia**. Szkoła ma podpisaną umowę partnerską z Konserwatorium im. G.P. Telemanna w Magdeburgu oraz szkołami

muzycznymi z Weisswasser, Löbau i Zittau. Razem z tymi ostatnimi szkołami uczniowie tworzą orkiestrę pogranicza śląsko-łużyckiego.

7. Koncerty Lato z Telemannem

Od 10 lat **w każdą niedzielę lipca** odbywają się letnie koncerty w parku przypałacowym przypominające twórczość Telemanna. Pawilon Muzyczny w parku staje się główną sceną artystów z różnych krajów. Również kościółek wczesnogotycki, a także w najbliższej przyszłości folwark przypałacowy będzie miejscem występów i pielęgnowania twórczości mistrza. Tradycją od rocznicy 250-lecie śmierci Telemanna są koncerty na dziedzińcu Pałacu Promnitzów. Jest to impreza całonocna przypominająca czasy saskie, pobyty królów i twórczość Telemanna. Klimat imprezy wprowadza widza w wiek XVIII. Niektóre z imprez są późno w nocy i wraz ze światłem tworzą niezwykłą atmosferę.

8. Promocja

W ostatnich 20 latach wydano wiele wydawnictw popularyzujących twórczość Telemanna i jego pobyt w Żarach. Opisuje to strona internetowa www.telemann.com.pl

Wydano także kilka płyt, zorganizowano wiele koncertów w mieście z udziałem wybitnych artystów. I tak 3 krotnie koncertowała Orkiestra Polskiego Radia pod batutą Agnieszki Duczmal, Orkiestra Filharmonii Zielonogórskiej, Opera Kameralna z Krakowa wystawiła operę komiczną Pimpinone, 2 krotnie Orkiestra Kameralna z Eisenach, wielu wybitnych twórców z kraju i zagranicy w mniejszych zespołach.